

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

Az ügy száma: Kfv.VII.45.111/2024/7.

A tanács tagjai: Dr. Magyarfalvi Katalin
a tanács elnöke
Dr. Cséffán József
előadó bíró
Dr. Varga Zs. András
bíró
Dr. Remes Gábor
bíró
Dr. Szilas Judit
bíró

A felperes: felperes neve
(felperes címe)

A felperes képviselője: Dr. Lakatos Katalin ügyvéd
(felperesi képviselő címe)

Az alperes: Zala Vármegyei Kormányhivatal
(alperes címe)

Az alperes képviselője: Dr. Ferenczi Csongor kamarai jogtanácsos

A per tárgya: munkavédelmi ügyben hozott határozat felülvizsgálata

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

Az elsőfokú bíróság határozatának száma:
Veszprémi Törvényszék 101.K.701.520/2023/5.

Rendelkező rész

A Kúria a Veszprémi Törvényszék 101.K.701.520/2023/5. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A Kúria az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét 35.000 (harmincötezer) forintban, a felülvizsgálati eljárás illetékét 52.306 (ötvenkétezer-háromszázhat) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás

[1] Az alperes 2022. július 1-jén helyszíni munkavédelmi ellenőrzést folytatott le a felperesnél a ... szám alatti építési területen bekövetkezett halálos baleset kivizsgálása érdekében, amelynek eredményeként 2022. október 10-én kelt határozatával a felperest a feltárt munkavédelmi hiányosságok megszüntetésére kötelezte és 520.000 forint munkavédelmi bírsággal sújtotta. A Veszprémi Törvényszék a 2023. március 30-án kelt 101.K.701.257/2022/9-II. számú jogerős ítéletével – amelyet a felek 2023. április 27. napján vettek kézhez – az alperes határozatát megsemmisítette és az alperest új eljárásra kötelezte, mert a határozatot az indokolásbeli hiányosságok miatt érdemi felülbírálatra alkalmatlannak tartotta. Az új eljárásban az alperes 2023. június 20-án munkavédelmi eljárást indított, erről a felperest június 21-én értesítette. Az eljárás eredményeként 2023. június 23-án határozatot hozott, amelyben a felperest a bontási feladatok jogszabályi előírások szerinti végzésére, az elektromos kéziszerszámok időszakos érintésvédelmi felülvizsgálatnak dokumentálására kötelezte és 520.000 forint munkavédelmi bírsággal sújtotta. A felperesnek a határozattal szemben előterjesztett keresete folytán megindult közigazgatási perben az alperes bejelentette, hogy a kereset alapján döntését felülvizsgálta és megállapította, hogy határozata jogszabályt sért, ezért azt a 2023. augusztus 9-én kelt határozatával visszavonta. Ezt követően az alperes 2023. augusztus 25-én végzésével a munkavédelmi eljárást ismételten megindította. Az elsőfokú bíróság mindezek alapján az eljárást a 2023. augusztus 31-én kelt 101.K.701.071/2023/4. számú végzésével felfüggesztette.

[2] Az alperes 2023. október 24-én kelt határozatával munkavédelmi hiányosságok megszüntetésére kötelezte a felperest és előírta, hogy a bontási munkálatokat a jogszabályi előírásoknak megfelelően végezzék, továbbá az elektromos kéziszerszámok időszakos érintésvédelmi vizsgálatát végezzék el és dokumentálják, valamint a bontási munkálatokkal összefüggő jogszabályi előírások megsértésével összefüggésben 520.000 forint munkavédelmi bírságot szabott ki a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Mvt.) 2. § (2) bekezdésében, 40. § (1) bekezdésében, az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkakövetelményekről szóló 4/2002. (II. 20.) SzCsM-EüM együttes rendelet (továbbiakban: SzCsM-EüM együttes rendelet) 4. számú melléklet III. fejezet 11.1.b), 11.2. és 11.3. pontjai, valamint a munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről szóló 10/2016. (IV. 5.) NGM rendelet 19. § (6) bekezdés a) pontja megsértésére hivatkozva.

A felperes keresete, az alperes védírata

[3] A felperes a határozattal szemben előterjesztett, módosított keresetében kérte elsődlegesen a határozat megváltoztatását, a munkavédelmi hiányosságok megállapítása mellett a további kötelezés és a bírság kiszabásának a mellőzését, másodlagosan a határozat megsemmisítését, harmadlagosan a határozat megváltoztatását, annak megállapítását, hogy nem követett el munkavédelmi szabályszegést. Arra hivatkozott, hogy a határozat sérti az Mvt. 9. § (1) bekezdés, 81. § (4) bekezdés, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 2. §, 5. §, 33. § 34. § 61. §, 76. § 81. §, 101. §, 103. § (3)-(4) bekezdések, 104. §, 115. § és az Alaptörvény XXIV. cikke rendelkezéseit.

[4] Az alperes védíratában kérte a kereset elutasítását határozata ténybeli és jogi indokait fenntartva. Az elsődleges kereseti kérelem körében nem vitatta, hogy az ügyintézési határidő túllépésének az Ákr. 103.§ (4) bekezdése alapján az a következménye, hogy ez esetben kötelezést nem lehet alkalmazni.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[5] Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével az alperes határozatát megváltoztatta és megállapította, hogy a határozatban megállapított munkavédelmi hiányosságok megvalósultak azzal, hogy a határozatban foglalt kötelezéseket és a munkavédelmi bírság kiszabását mellőzte. Döntését az Ákr. 50. § (2) bekezdés c) pontjában, 76. §-ában, 81. §-ában, 103. § (4) bekezdésében, 104. §-ában foglalt rendelkezésekre, valamint a Kfv.IV.37.134/2019/9., Kfv.IV.35.015/2021/4., Kfv.II.37.001/2021/6. számú kúriai döntésekre alapozta.

[6] Az elsőfokú bíróság szerint az eljárás lefolytatására vonatkozó 60 napos ügyintézési határidőt 2023. június 20. napjától, az első eljárási cselekmény időpontjától kellett számítani, ezért a határidő 2023. augusztus 21. napján lejárt. Az alperes 2023. június 23. napján hozta meg a balesetet munkabalesetnek minősítő határozatát, amelyet saját hatáskörben a keresetindítást követően, 2023. augusztus 9. napján visszavont. Az ügyintézési határidőt azonban az eljárás megindításának napjától (június 20.) a támadott határozat meghozatala napjáig kell számítani. Az alperes határozatát 2023. október 24-én hozta meg, az ügyintézési határidőt kétszeresen túllépte. Ha a hatóság a hivatalbóli eljárásban az ügyintézési idő kétszeresét túllépi, a jogsértés tényének megállapításán túl egyéb jogkövetkezményt nem alkalmazhat.

[7] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a bizonyítási eljárás lezárását megelőzően az alperes nem értesítette a felperest két tanú meghallgatásáról, ezért a felperes a meghallgatásuknál nem tudott jelen lenni, kérdéseket feltenni, a tanúvallomásokra, szakértői véleményre észrevételeket tenni, további bizonyítást indítványozni, ezzel az alperes elzárta az ügyféli jogainak gyakorlásától. Az alperes megsértette az indokolási kötelezettségét, mert határozata nem tartalmazta az elégséges és szükséges mértékben, a bíróság ítéletének iránymutatásában foglaltak szerint, hogy mit vett figyelembe, mit mérlegelt, értékelt a ténymegállapítása és jogkövetkeztetése során. Össze kellett volna vetnie a határozatában

felsorolt bizonyítékokat és a határozatából ki kellett volna tűnnie, hogy mely bizonyítékokat fogadott el, melyeknek milyen bizonyító erőt tulajdonított és az egymással esetlegesen ellentétes bizonyítékok közül melyiket fogadta el és mit hagyott figyelmen kívül, az ellentmondásokat miként oldotta fel. A bíróság megállapította továbbá, hogy a határozatban foglalt munkavédelmi hiányosságok, a bontásra vonatkozó jogszabályi előírások megsértése és az elektromos kéziszerszámra vonatkozó szabálytalan munkavégzés megvalósultak.

A felülvizsgálati kérelem, ellenkérelem

[8] Az alperes felülvizsgálati kérelmében kérte elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, a kereset elutasítását, másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az ügyben eljáró bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását, valamint az alperes perköltségben marasztalását arra hivatkozva, hogy az ítélet sérti a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 78. § (2) bekezdésében, 85. § (2) bekezdésében és az Ákr. 103. § (4) bekezdésében foglaltakat.

[9] Az alperes álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az Ákr. 103. § (4) bekezdésének kirívóan okszerűtlen és téves értelmezésével jutott arra a következtetésre, hogy nem tartotta be a hatósági eljárásra irányadó határidőket. A 60 napos ügyintézési határidő az eljárás megindulásának napján kezdődik és a döntés közlésével fejeződik be, a határozat a közléssel válik véglegessé [Ákr. 50. § (1) és (4) bekezdés, 82. § (1) bekezdés]. A jogorvoslati eljárás általában nem része a hatósági eljárásnak, a hatóság döntése csak kivételesen, egy ízben, a keresetlevél alapján, jogszabálysértés esetén módosítható vagy vonható vissza [Ákr. 115. § (1) és (4) bekezdés]. A hatóságnak a döntés módosításával vagy visszavonásával kapcsolatos hatáskörében hozott intézkedésére irányuló eljárás ügyintézési határideje nem vonható össze az alapeljárás ügyintézési határidejével. Ellenkező esetben az ügyfél a jogorvoslati kérelemmel könnyedén kivonhatná magát a pénzügyi következményekkel járó szankció alkalmazása alól. A munkavédelmi hatóság hivatalbóli eljárásának ügyintézési határideje 60 nap [Mvt. 83/D. § (3) bekezdés], a keresetlevélben foglaltak megvizsgálása időt vesz igénybe, mivel a keresetlevél benyújtásának határideje 30 nap, az iratok kézbesítését is figyelembe véve az ügyintézési határidő kétszerese lényegében eltelne érdemi intézkedés lehetősége nélkül.

[10] Az Ákr. és a Kp. nem rendelkezik arról, hogy új eljárás esetén hogyan kell számítani az eljárási határidőket, de a következetes gyakorlat szerint az ügyintézési határidők újraindulnak a bíróság, illetve a felügyeleti szerv új eljárásra kötelező rendelkezése alapján egyaránt. Ebben az ügyben speciális körülmény, hogy a keresetlevél alapján maga a munkavédelmi hatóság rendelte el az új eljárást az Ákr. 115. §-a alapján. A 2023. június 20-án megindított eljárás 2023. augusztus 9-én lezárult a munkavédelmi bíróságot kiszabó határozat visszavonásával. Az új eljárás 2023. augusztus 15-én (helyesen: 25-én) indult és a 2023. október 24-én határozat meghozatalával zárult, a 60 napos ügyintézési határidő megtartásával.

[11] Az alperes hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság az Ákr. 103. § (4) bekezdésének nem a teljes szövegét, hanem csupán annak egy „rövidített, csonkolt” verzióját idézte és alkalmazta, ezzel megsértette a Kp. 85. § (2) bekezdésében foglaltakat. A hatályos rendelkezések alapján az ügyintézési határidő kétszeres túllépése esetén a hatóság nemcsak a jogsértés tényét állapíthatja meg, hanem a jogellenes magatartás megszüntetéséről vagy a jogszerű állapot helyreállításáról is rendelkezhet határozatában. Erre figyelemmel az elsőfokú bíróság az ügyintézési határidő kétszeres túllépésének megállapítása esetén csak a munkaügyi

bírság kiszabására vonatkozó rendelkezést semmisíthette volna meg, a munkavédelmi hiányosságokkal kapcsolatos döntés megsemmisítésére nem volt törvényes lehetőség.

[12] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte az Ákr. 50. § (2) bekezdés c) pontjára, 115. § (1) bekezdésére, a Kp. 83. § (1) bekezdésére, 97. § (1) és (3) bekezdéseire, a Kp. 36. § (1) bekezdés e) pontja alapján alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 358. § (2) bekezdésére hivatkozva. Álláspontja szerint a megismételt eljárás a jogerős ítélet kézhezvételének napjával megindult, ettől kezdve folyamatban lévő eljárásnak minősült. Ennek ellenére az alperes 2023. június 20-án az eljárás megindításáról rendelkezett és 2023. június 23-án határozatot hozott, amelyet az azzal szemben előterjesztett kereset alapján, saját hatáskörben 2023. augusztus 9. napján visszavont. Az alperes a munkavédelmi eljárást 2023. augusztus 25-én ismételten, jogszabályra hivatkozás nélkül, 60 napos ügyintézési határidő meghatározásával megindította. Az alperes határozatát az eljárás folytatása nélkül vonta vissza, a határozat visszavonásával az eljárást lezárta, ezért nem volt jogi lehetősége arra, hogy a munkavédelmi eljárást hivatalból ismét megindítsa. Amennyiben az eljárás megindítása a jogerős ítélet alapján történt, az ügyintézési határidő 2023. június 20-án kezdődött. Az alperesnek a jogsérelem orvoslására tett cselekménye a határozat visszavonása volt, amelyben nem rendelkezett az eljárás folytatásáról, ezért a közigazgatási eljárás befejeződött. A munkavédelmi eljárást az általános szabályok alapján az alperes ismételten nem indíthatta volna meg, új eljárás megindítására csak a jogerős ítélet alapján volt lehetősége. A felülvizsgálati kérelem alapján a kereset elutasításának nincs helye, mert a jogerős ítéletben foglaltak szerint az alperes eljárásjogi szabályszegése az Ákr. 76. §-a és 86. §-a alapján is megállapítható, a jogerős ítéletnek ezt a részét azonban az alperes felülvizsgálattal nem támadta.

A Kúria döntése és a döntés jogi indokai

[13] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 118. § (1) bekezdésének alkalmazásával befogadta, majd az érdemi elbírálás eredményeként megállapította, hogy az – a következők szerint – megalapozatlan.

[14] A Kúria a jogerős ítéletet a Kp. 115. § (2) bekezdése és a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül. Ennek során a Kúriának arról kellett állást foglalnia, hogy az elsőfokú bíróság a felülvizsgálati kérelemben felhívott jogszabályok megsértése nélkül jutott-e arra a következtetésre, hogy az alperes az ügyintézési határidő kétszeresének túllépése miatt a támadott határozattal a felperes jogellenes magatartása megszüntetéséről, illetve a jogszerű állapot helyreállításáról nem rendelkezhetett, továbbá a munkavédelmi szabályszegések miatt kiszabott munkavédelmi bírság közigazgatási szankciót a bíróság jogszerűen mellőzte-e.

[15] Az Ákr. 115. § (1) bekezdése értelmében, ha a keresetlevél alapján a hatóság megállapítja, hogy döntése jogszabályt sért, azt módosítja vagy visszavonja. A jogszabályi rendelkezéshez fűzött, a törvényjavaslat előterjesztőjének indokolása szerint a módosítás vagy visszavonás alapja a keresetlevél; ebben a jogorvoslati rendben „a keresetlevél a hagyományos fellebbezés funkcióját is betölti, ha a hatóság maga megállapítja, hogy a támadott döntés törvényt sértő, és ennek alapján módosíthatja vagy visszavonhatja azt. Ez azonban nem eredményezheti egyúttal azt, hogy a hatóság „elvonja” a bíróságtól a döntés jogát, illetve az ügyféltől azt a jogot, hogy a bíróság vizsgálja felül a döntést. A törvény a

bírói felülvizsgálatot e döntés ellen is biztosítja, a közigazgatás bírói kontroll alá vetettsége csak így érvényesülhet a hatóság „új” döntése tekintetében”. A Kúria joggyakorlata is megerősítette, hogy az Ákr. 115. § (1) bekezdése szerinti visszavonó határozatnak az alaphatározat ellen benyújtott keresetlevélhez kell kapcsolódnia, a hatóságnak a keresetlevél alapján kell a jogszabálysértést megvizsgálnia, kizárólag az abban foglaltak alapján, arra hivatkozással állapíthatja meg döntése törvénysértő voltát, és azt módosíthatja vagy visszavonhatja (Kfv.II.37.654/2020/18., Kfv.I.37.121/2022/8., Kfv.V.37.195/2024/5.).

[16] A Kp. 83. § (1) bekezdése szerint, ha a keresetlevél alapján a közigazgatási szerv a cselekményt visszavonja és eljárását folytatja, a cselekményt módosítja, illetve az állított jogsérelem orvoslása érdekében az arra jogosult közigazgatási szerv eljárást indít, erről a keresetlevél továbbításával egy időben vagy az eljárás során haladéktalanul értesíti a bíróságot. A bíróság eljárását a közigazgatási eljárás befejezéséig felfüggeszti.

[17] A Kp. 83. §-a az Ákr. 115. § (1) bekezdésében foglaltakkal egyezően azt rögzíti, hogy a támadott cselekmény (a perbeli esetben az alperes határozata) visszavonásának és az eljárás folytatásának, a cselekmény módosításának, illetve az állított jogsérelem orvoslása érdekében az arra jogosult közigazgatási szerv részéről az eljárás megindításának az alapja a keresetlevél, és szabályozza a bíróságnak a közigazgatási perben irányadó eljárását, a közigazgatási szervnek a határozat visszavonásával kapcsolatos, a bíróság irányában fennálló értesítési kötelezettségét, az ezzel kapcsolatos határidőket.

[18] A Kp. 83. § (1) bekezdésében „a keresetlevél alapján a közigazgatási szerv a cselekményt visszavonja és eljárását folytatja” fordulat szövegszerűen és tartalmilag egyaránt azt jelenti,

hogy amennyiben a közigazgatási szerv a határozat visszavonását követően a keresetlevélben megjelölt jogsérelmeket a közigazgatási eljárás folytatásával, saját hatáskörben kívánja orvosolni, erre az alapeljárás folytatásával kerülhet sor. Ebben az esetben az „alapeljárás” és az azt követő, saját hatáskörben, hivatalból lefolytatott felülvizsgálat (jogorvoslat) egy egységet képez, a visszavonást követően lefolytatott eljárás nem minősül külön eljárásnak; a határozat visszavonására és az eljárás folytatására vonatkozó döntés meghozatalától a hivatalbóli eljárás, az ügyintézési határidő folytatódik a végleges határozat meghozataláig, vagyis a hatósági eljárás egyébként időbelileg és ténylegesen elkülönülő szakaszai szerinti ügyintézési idő tartama egybeszámítandó.

[19] A perbeli esetben a felperesnek a határozattal szemben előterjesztett keresete folytán megindult közigazgatási perben az alperes bejelentette a bíróságnak, hogy a keresetlevél alapján döntését felülvizsgálta és megállapította, hogy határozata jogszabályt sért, ezért 2023. augusztus 9-én kelt határozatával azt visszavonta, majd 2023. augusztus 25-én kelt határozatával a munkavédelmi eljárást ismételten megindította, a védiratban foglaltak szerint ezzel a határozat visszavonásáról és az eljárás folytatásáról rendelkezett a Kp. 83. § (1) bekezdése alkalmazásával. Az alperes ténylegesen nem új eljárást indított, új eljárást – a Kúria fent ismertetett gyakorlata értelmében – nem is indíthatott, hanem a határozatát visszavonta és eljárását folytatta, figyelemmel arra is, hogy a határozat visszavonása a hatóság saját hatáskörében, hivatalból induló jogorvoslati eljárása [Ákr. 113. § (2) bekezdés a) pont], vagyis nem új közigazgatási eljárás, hanem jogorvoslati eljárás indult, amelyre tekintettel a hivatalbóli eljárás megindítására vonatkozó rendelkezések (Ákr. 104. §) alkalmazására nincs törvényes lehetőség. Más oldalról közelítve, az alperes a megismételt eljárásban 2023. augusztus 9-én végleges határozatot hozott, a határozat visszavonása esetén azonban a hatósági eljárás ismételt megindítása fogalmilag kizárt akkor is, ha az eljárást folytatni kívánja. A felperes munkavédelmi felelőssége tisztázására irányadó ügyintézési határidő a határozat visszavonásáról rendelkező döntés meghozatala időpontjától, a saját hatáskörben elhatározott jogorvoslattal folytatódik, ezért az alperesnek a hatósági eljárás

ismételt megindítására vonatkozó – jogszabálysértő – döntése az ügyintézési határidő számítása szempontjából irreleváns, tartalmilag csupán arra utal, hogy az alperes hivatalbóli eljárásának folytatásáról rendelkezett.

[20] A Kúria rámutat arra is, hogy abban az esetben, ha a bíróság jogerős ítéletével a közigazgatási határozatot megsemmisíti és a hatóságot kötelezi az eljárás megismétlésére, az eljárási határidők tekintetében a fentiektől eltérő szabályozás irányadó a következők szerint.

[21] A Kp. 97. § (1) bekezdése szerint a bíróság határozatát teljesítési határidő hiányában a jogerőre emelkedését követő napon kell teljesíteni, és a jogerőre emelkedésétől kezdve végrehajtható. A (3) bekezdés szerint a közigazgatási szervnek a jogerős határozatban megállapított, ennek hiányában a jogszabályban meghatározott határidőn belül kell a megismételt eljárást lefolytatnia vagy a közigazgatási cselekményt megvalósítania.

[22] A Kp. 36. § (1) bekezdés e) pontja alapján alkalmazandó Pp. 358. § (2) bekezdése szerint az a határozat, amely ellen nincs helye fellebbezésnek, a kihirdetésével emelkedik jogerőre; azok a határidők azonban, amelyeket a határozat jogerőre emelkedésétől kell számítani, a határozatnak a fellebbezés történt közlésétől kezdődnek.

[23] Ha a bíróság jogerős ítéletében a hatósági eljárás megismétléséről rendelkezik, az eljárás lefolytatására irányadó – a perbeli ügyben 60 napos – ügyintézési határidő a bíróságnak az eljárás megismétlésére vonatkozó rendelkezése alapján, a jogerős ítélet kézhezvételének napjától újra kezdődik.

[24] A fentiekben kifejtettekre figyelemmel az alaphatározat keresetlevél alapján történő visszavonása és az eljárás folytatásának eredményeként hozott határozat meghozatalára irányadó határidő meghatározásánál, az ügyintézési határidő teljes tartama kiszámításánál nemcsak az alapeljárás, hanem a támadott határozat visszavonását követő hatósági eljárás időtartamát is figyelembe kell venni (össze kell számítani).

[25] A peradatok szerint a Veszprémi Törvényszék 2023. március 30-án kelt 101.K.701.257/2022/9-II. számú jogerős, végrehajtható ítéletével elrendelte az eljárás megismétlését. A végrehajtás határidejére vonatkozó rendelkezést azonban az ítélet nem tartalmaz, ezért az idézett rendelkezések alapján azok a határidők, amelyeket a határozat jogerőre emelkedésétől kell számítani [a perbeli esetben az Mvt. 83/D. § (3) bekezdése szerinti 60 napos ügyintézési határidő], a határozatnak a felperessel történt közlésétől kezdődnek. A felperes részére a jogerős ítéletet 2023. április 27. napján kézbesítették, ezért a megismételt eljárás megindulásának kezdete ettől az időponttól számítandó. Az alperes az eljárás eredményeként 2023. június 23-án, 57 nap elteltével hozott határozatot, amelyet a keresetlevélben foglaltak alapján 2023. augusztus 9. napján visszavont, majd – a saját hatáskörben történt felülvizsgálat eredményeként – 2023. október 24. napján, 76 nap elteltével hozott határozatot. A fentiek alapján megállapítható, hogy az alperes a 60 napos ügyintézési határidő kétszeresét hivatalbóli eljárása során túllépte: 133 nap elteltével hozta meg végleges határozatát, ezért az Ákr. 103. (4) bekezdés alkalmazásának törvényi feltételei fennállnak.

[26] Az elsőfokú bíróság a fentiektől eltérő, helytelen jogértelmezés eredményeként téves számítási módot alkalmazott, az ügyintézési határidő kétszeresének túllépésére vonatkozó megállapítása azonban érdemben helytálló. Az alperes felülvizsgálati kérelmében ezzel összefüggésben tévesen hivatkozott arra, hogy a támadott határozat visszavonása és eljárásának folytatása esetén az ügyintézési határidő nem vonható össze az alapeljárás ügyintézési határidejével. Az ügyfél – az alperes érvelésével ellentétben – a jogorvoslati kérelemmel (a keresettel) nem vonhatja ki magát a pénzügyi következményekkel járó szankció alkalmazása alól, mivel a támadott határozat meghozatalától annak visszavonásáig terjedő időtartam az ügyintézési határidőbe nem számítható be, továbbá az ügyintézési

határidő egybeszámítása esetén az egy egységet képező hatósági eljárás sem húzódhat el jogkövetkezmények nélkül.

[27] A fentiekben kifejtettek alapján, elvi élel megállapítható, hogy ha a hatóság támadott határozatát a keresetlevél alapján saját hatáskörben visszavonja és eljárását folytatja, az alapeljárás, illetve a határozat visszavonását követő hatósági eljárás időtartama egy egységet képez, az ügyintézési határidő tartama összeszámítandó, az ügyintézési határidő kétszerese túllépésével kapcsolatos szabályok [Ákr. 103. § (4) bekezdés] alkalmazandók, ha annak törvényi feltételei egyébként fennállnak.

[28] A Kúria ismételten utal a jogalkotói szándékra, amely szerint a közigazgatási határozat keresetlevél alapján, saját hatáskörben történő visszavonásának, módosításának lehetősége lényegében a hagyományos fellebbezés funkcióját betöltő speciális jogorvoslati eljárás, amely nemcsak az ügyfél jogorvoslati jogának érvényesítésére szolgáló jogorvoslati eszköz, hanem a döntés törvényességének biztosítékeként hivatalból folytatott eljárás. A hatóság a keresetlevélben (fellebbezésben) foglaltak alapján megvizsgálja határozatát és amennyiben azt jogszabálysértőnek találja, él a visszavonás, módosítás lehetőségével. A peres eljárás lényegében akkor folytatódik, ha a hatóság a keresetben foglaltakat nem, vagy részben, illetve nem megfelelő módon orvosolja és erre tekintettel a felperes keresetét módosítja. Kiemelendő az is, hogy a bíróság a határozat visszavonására és az eljárás folytatására tekintettel a peres eljárást felfüggeszti ugyan, ez azonban nem jelenti azt, hogy a hatóság elvonhatná a bíróságtól a döntés jogát, illetve az ügyféltől azt a jogot, hogy a bíróság vizsgálja felül a döntést, mert a jogorvoslat az egységes peres eljárásban a határozat visszavonását követő eljárás alapján hozott döntéssel szemben is biztosított.

[29] Az alperes felülvizsgálati kérelmében kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az Ákr. 103. (4) bekezdés rendelkezéseit nem teljes egészében idézte, annak „rövidített, csonkolt” verzióját alkalmazta. Az alperes kifogása megalapozott, az elsőfokú bíróság a jogerős ítélet indokolásának [27]-[28] bekezdéseiben a törvényi rendelkezés hatályos szövegét tévesen idézte és alkalmazta, helytelenül állapította meg, hogy „[az] Ákr. 103. § (4) bekezdéséből következően az ügyintézési határidő kétszeres túllépése esetén a jogsértés tényének megállapításán túl egyéb jogkövetkezmény nem alkalmazható. Erre tekintettel alperes a munkavédelmi szabályok megsértése esetén sem alkalmazhatott volna egyéb jogkövetkezményt, azaz kötelezés és munkavédelmi bírság nem volt kiszabható”. Az Ákr. 103. § (4) bekezdés értelmében, ha a hatóság a hivatalbóli eljárásban az ügyintézési határidő kétszeresét túllépi, a jogsértés tényét megállapíthatja, és kötelezheti az ügyfelet a jogellenes magatartás megszüntetésére vagy a jogszerű állapot helyreállítására, csak egyéb jogkövetkezményt (pl. munkaügyi bírságot) nem alkalmazhat. E rendelkezéssel a jogalkotó a hatósági eljárás elhúzódására tekintettel mellőzte az egyéb jogkövetkezmény alkalmazását, amely jogalkotói céllal ellentétes és észszerűtlen lenne az az értelmezés, amely szerint a jogsértés tényének megállapítása és az ügyfélnek a jogellenes magatartás megszüntetésére vagy a jogszerű állapot helyreállítására kötelezése is mellőzendő lenne az eljárás elhúzódása miatt. Az ilyen értelmezés a gyakorlatban (a perbeli esetben is) arra – a közérdekkel is ellentétes eredményre – vezethetne, hogy a foglalkoztató egy halálos munkahelyi baleset esetén a jogszerű állapot, a munkavédelmi szabályok szerinti munkavégzési feltételek biztosítására nem lenne kötelezhető a hatósági eljárás elhúzódására tekintettel. Mindezekre figyelemmel megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság téves jogértelmezés alapján, jogsértően jutott arra a következtetésre, hogy a felperes nem kötelezhető a jogellenes magatartás megszüntetésére vagy a jogszerű állapot helyreállítására.

[30] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében helytállóan hivatkozott arra, hogy az alperes felülvizsgálati kérelmében nem vitatta az elsőfokú bíróságnak az Ákr. 76. § és 81. §, vagyis az ügyféli jogok és az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozó megállapítását,

ezért a Kúria a felülvizsgálat korlátjaira tekintettel ebben a körben felülvizsgálatot nem végzett. Az elsőfokú bíróság a jogerős ítélet rendelkező részében foglaltak szerint megállapította, hogy az alperes határozatában megjelölt munkavédelmi hiányosságok megvalósultak, amely körben a felek felülvizsgálati kérelmet nem terjesztettek elő, ezért a Kúria ebben a körben sem végezhetett felülvizsgálatot. A felperes az elsőfokú peres eljárás során (keresetlevelében) a végleges határozat visszavonásával, az eljárás ismételt megindításával kapcsolatos kifogásait előadta, az elsőfokú bíróság azonban ebben a kérdésben nem foglalt állást, a felek felülvizsgálati kérelemmel ebben a körben a jogerős ítéletet nem támadták, a felperes csupán felülvizsgálati ellenkérelmében ismételte meg a keresetlevelében előadott kifogásait, erre figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban a Kúria felülvizsgálatot szintén a felülvizsgálat korlátjaira tekintettel nem végezhetett a felvetett kérdésre vonatkozóan.

[31] Mindezekre tekintettel a Kúria – a Kp. 108. § (1) bekezdésében meghatározott keretek között eljárva – megállapította, hogy a jogerős ítélet az ügy érdemére kiható módon jogszabálysértő, ezért azt a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alkalmazásával hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasította.

[32] Az új eljárás során az elsőfokú bíróságnak az Ákr. 103. § (4) bekezdését a Kúriának a fentiekben kifejtett értelmezése alapján kell alkalmaznia és döntenie arról, hogy az alperes támadott határozata rendelkező részének 1. és 2. pontja szerinti, vagyis a felperesnek a jogellenes magatartás megszüntetésére, a jogszerű állapot helyreállítására kötelező rendelkezése jogszabálysértő-e.

A döntés elvi tartalma

[33] *Ha a hatóság támadott határozatát a keresetlevél alapján saját hatáskörben visszavonja és eljárását folytatja, az alapeljárás, illetve a határozat visszavonását követő hatósági eljárás időtartama egy egységet képez, az ügyintézési határidő tartama összeszámítandó, az ügyintézési határidő kétszerese túllépésével kapcsolatos szabályok [Ákr. 103. § (4) bekezdés] alkalmazandók, ha annak törvényi feltételei egyébként fennállnak.*

Záró rész

[34] A Kúria az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségének összegét a Kp. 110. § (3) bekezdése alapján állapította meg azzal, hogy annak viseléséről az új határozatot hozó bíróság dönt, a felperes felülvizsgálati eljárási költség iránti igény nem terjesztett elő. A Kúria a felülvizsgálati eljárási költség összegét a Kp. 35. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó a Pp. 81. § (1) bekezdése, 83. § (1) bekezdése és a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján állapította meg.

[35] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján a 39-41. § szerint meghatározott illetékalap után az illeték mértéke ítélet elleni felülvizsgálat és jogegységi panasz esetén 10%, de legalább 50.000 forint, legfeljebb 3.500.000 forint, erre figyelemmel az eljárási illeték 52.306 forint.

[36] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 115. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdése értelmében tárgyaláson kívül bírálta el.

[37] A végzés elleni felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § *d)* pontja zárja ki.

Budapest, 2025. június 10.

Dr. Magyarfalvi Katalin s. k. a tanács elnöke, Dr. Cséffán József s. k. előadó bíró, Dr. Varga Zs. András s. k. bíró, Dr. Remes Gábor s. k. bíró, Dr. Szilas Judit s. k. bíró